

СУЧАСНІ ТЕОРІЇ АГРАРНОЇ ПОЛІТИКИ В КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ

Процес євроінтеграції України стосується такої важливої для нашої держави сфери, як аграрна політика. Вивчення європейського досвіду доцільно почати з теоретичних концепцій, які закладено в основу сучасної європейської аграрної політики.

За офіційною методикою Організації економічного співробітництва і розвитку (ОЕСР), аграрна політика поділяється на сільськогосподарську політику (на користь виробників) і продовольчу (на користь споживачів). Використання цієї класифікації вплинуло на зміну традиційних методів аналізу аграрної політики. Зокрема, в сучасних умовах аналізується не розподіл державних витрат на сільське господарство, а трансфертні платежі в аграрний сектор за рахунок споживачів продовольства і платників податків. Беручи до уваги це, сучасні європейські держави виступають посередниками між платником податків чи споживачем продукції та виробником аграрної продукції.

Британський професор Едріан Кей порівнює вплив двох конкуруючих сил на процес реформування Спільної аграрної політики ЄС (САП). Перша конкуруюча сила – це взаємодія інститутів ЄС та урядів країн-членів ЄС. Друга являє собою групи інтересів на національному рівні кожної країни – члена ЄС чи на рівні ЄС у цілому. В цьому дослідженні робиться висновок, що найважливішим механізмом реформ САП є взаємодія інститутів ЄС та урядів країн-членів. Групи інтересів на національному рівні чи на рівні ЄС мають обмежений вплив на процес реформ [1, с. 1].

У статті польських дослідниць Еви Кірилюк-Дрижської та Агнежки Байер-Наворської доведено, що САП є однією з найдавніших і найбільш суперечливих політик ЄС. В даний час обговорюються різні можливі сценарії майбутніх реформ САП. Вони різняться за ступенем та типом втручання, а отже, за наслідками для добробуту для різних соціальних груп. Отримані авторками статті результати показують, що недотримання на практиці будь-якої з провідних засад САП негативно вплине на соціально-політичне сприйняття САП у цілому [2, с. 607-622].

Група дослідників на чолі з британцем Зів Гай зазначає, що існуючі інструменти аграрної політики, включаючи САП, поки що не змогли зупинити деградацію навколишнього середовища. З метою розв'язання цієї проблеми, дані дослідники пропонують використання наступних інструментів:

1) зв'язати в єдину систему економічно ефективні приватні фермерські господарства та біофізичні екосистемні послуги щодо збереження існуючого біорізноманіття; використовувати з цією метою геостатистичні соціально-економічні моделі;

2) створити просту у використанні інформаційну панель для порівняння між собою альтернативних сценаріїв розвитку подій у разі прийняття конкретних агроекологічних рішень;

3) підвищити ефективність розробки, моніторингу та впровадження окремих елементів Спільної аграрної політики ЄС [3, с. 1 - 48].

Польська дослідниця Барбара Величко у своїй статті обґрунтувала відповідь на таке питання: до якої міри повинна залишатися загальною аграрна політика ЄС? Результати її дослідження доводять, що Європейський Союз та країни-члени Європейського Союзу можуть діяти одночасно, коли йдеться про загальні засади аграрної політики. Оптимальний розподіл завдань між ЄС та державами-членами, заснований на принципі субсидіарності, показує, що політика ЄС повинна зосереджуватись на забезпеченні конкурентоспроможності сільського господарства ЄС та добросовісної конкуренції на загальному ринку ЄС; тоді як держави-члени повинні зосереджуватись на точній

настройці інструментів політики ЄС у відповідності з конкретними потребами їх аграрного сектору [4, с. 97 - 109].

Підсумовуючи сказане, слід відзначити, що проведене нами дослідження засвідчило існування широкого спектру теоретичних поглядів до розуміння сутності аграрної політики. Як показує теоретичний аналіз наукових джерел, сучасному розумінню аграрної політики властиве різнобічне змістовне наповнення, а кожен із сутнісних аспектів може слугувати основою її характеристики. Узагальнюючи наукові пошуки в цьому напрямі, варто зазначити, що різні вчені, залежно від предмета свого наукового дослідження, розглядають різні аспекти, рівні та форми існування аграрної політики, а, отже, і наповнюють її новим змістом.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ:

1. Kay Adrian . Towards a Theory of the Reform of the Common Agricultural Policy // European Integration online Papers (EIoP). - Vol. 4. - 2019. № 9. - P. 1 - 10. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=302759
2. Kiryluk-Dryjska Ewa, Baer-Nawrocka Agnieszka. Reforms of the Common Agricultural Policy of the EU: Expected results and their social acceptance // Journal of Policy Modeling. – Volume 41. - Issue 4. - July–August 2019. - 2019. – P. 607-622. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0161893819300043#!>
3. Ziv Guy et al. BESTMAP: Behavioural, Ecological and Socio-economic Tools for Modelling Agricultural Policy // Research Ideas and Outcome Journal. - No. 2. - 2020. – 48 p. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://go.gale.com/ps/anonymouse?id=GALE%7CA617312646&sid=googleScholar&v=2.1&it=r&linkaccess=abs&issn=23677163&p=AONE&sw=w>
4. Wieliczko Barbara. Challenges of European Integration – to What Extent Should the Common Agricultural Policy Stay Common? // Argumenta Oeconomica Cracoviensia. - No 2 (21). - 2019. – P. 97-109. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://www.ceeol.com/search/article-detail?id=841821>